

van Don't Hit Mama werken. Daar is meer mee te doen, ook door andere makers. Misschien is het wel tijd voor een gespecialiseerde werkplaats, verbonden met talentontwikkelaars en niet-westerse danscircuits. En voor de *urban dance company* waarvan John Wooter openlijk nog nauwelijks durft te dromen. 'De kleintjes worden groot', voorspelt Jocelyn Bergland. Kalpana Raghuraman deelt zijn hoop: 'Als de kleur van de samenleving gerepresenteerd is in de dans, dan staat er hier vanzelf een Akram Kahn op, uit welke cultuur dan ook.'

Met dank aan Jocelyn Bergland, Feri de Geus, Kalpana Raghuraman, Leo Spreksel en John Wooter.

Noten

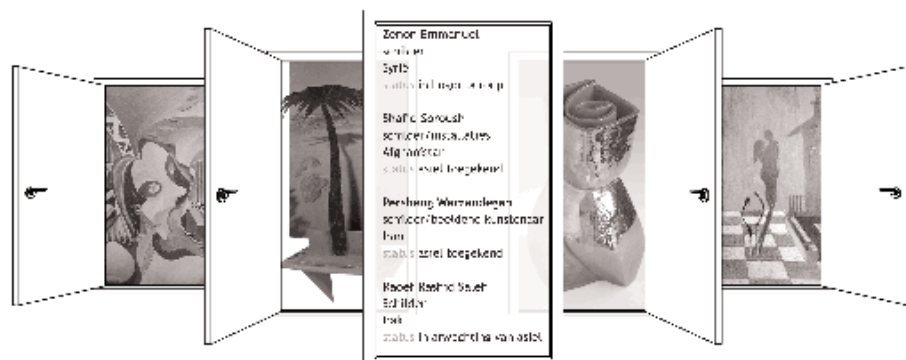
- ¹ Overzicht van kleine, middelgrote en grote gezelschappen op www.britishcouncil.org/arts-dance. Andere, daar niet vermelde gezelschappen die wel internationaal bekend zijn, zijn bijvoorbeeld RJC Dance Company, Irven Lewis Dance Company.
- ² Zie voor meer informatie www.rajele.net/kalpana
- ³ Ook wel bekend onder de werktitel *Dansplan 20/20*.
- ⁴ Zie voor een kritische beschouwing van de projecten van Conny Janssen Danst en het Scapino Ballet met 010 BBoys: Janny Donker (2005) 'Urban arts in theater en politiek, deel 1' in *TM* nr. 2, maart 2005, p. 23.
- ⁵ Zie voor meer informatie www.legrandcru-dance.nl

Literatuur

- Donker, J. (2005) 'Urban arts in theater en politiek'. In: *TM*, nr. 2 en 3, maart en april.
- Jans, E. (2005) *Interculturele intoxicaties: over kunst, cultuur en verschil*. Berchem: Epo.
- Keulemans, C. en L. Saraber (2004) 'Het is pas vals als het niet waar is: het nieuwe engagement in jongerentheater'. In: *De kring en de middenstip. 020 Maggezien*.

[advertentie]

WAAR GAAT KUNST HEEN ALS DE KUNSTENAAR NIET WEEET WAAR? KUNST IN EXODUS

hoeveel moderne kunstenaars van de Oost-Europese wereld kent u? Heeft u enig idee waar de kunstenaars in en uit de regio Turkije tot en met Marokko momenteel zijn? Denk u bij het woord "Midden-Oosten" aan maatschappijkritische artikelen in intellectuele, vrouwenlijke tijdschriften, Oost-Europese jazz en modern

De Levante zal met een invuldoel de brugfunctie tussen East & West en het heeten & verleden vervullen: een platform voor kunstenaars uit zowel de diaspora als het geboorteland. Een permanent: plekken van diversiteit, contrasten, samenbrengen, ontmoeting en wederzijdse beïnvloeding. In gang gebracht door Nieuwe Nederlanders. Laat u inspireren en kom te rijk!

Boekmanstraat 25 | Amsterdam
020 611 1000 | 020 611 1001
www.delevante.org

020 611 1000

Orhan Kaya, wethouder participatie en cultuur Rotterdam 'Cultuur kweekt respect en begrip'

André Nuchelmans

Orhan Kaya, geboren in Hozat, Turkije, is vanaf 2002 gemeenteraadslid voor GroenLinks, en sinds 2006 wethouder participatie en cultuur in Rotterdam. Daarvoor was hij bedrijfsarts. Op het moment van het interview is Kaya net terug van een bezoek aan Istanbul. Het eerste wat hij dan ook benadrukt, is het belang van samenwerking met de herkomstlanden.

De portefeuille participatie en cultuur die Kaya beheert, omvat de deelgebieden integratie, emancipatie, kunst, cultuur en monumenten en participatie. 'Een perfecte samenstelling', zegt Kaya, 'omdat je veel dingen kunt combineren en verbindingen tussen verschillende beleidsterreinen kunt leggen.' Zijn beleid rust op vier pijlers: de internationale uitstraling van Rotterdam als toonaangevende stad (ook op het gebied van kunst en cultuur), cultuur in de wijken, het leggen van dwarsverbanden tussen de verschillende sectoren en meer doelgroepen bereiken.

Kaya wil kunst en cultuur vooral in de wijken inzetten om de contacten tussen verschillende bevolkingsgroepen tot stand te brengen en zo wederzijds begrip en respect kweken. 'Dat bereik je niet door het Rotterdams Philharmonisch Orkest de wijken in te sturen, maar wel door het Rotterdams Wijktheater op verschillende plaatsen met amateurs te laten samenwerken. Die amateurs brengen hun eigen publiek weer mee, dat daardoor mogelijk geïnteresseerd raakt in theater en meer waardering krijgt voor de inzet van de professionals.' Over het culturele aanbod heeft Rotterdam niet te klagen, dat is voldoende aanwezig. Kaya vindt wel dat de bewoners van de stad meer gebruik zouden kunnen maken van de voorzieningen die de stad biedt. De aanpassingen moeten echter zeker niet alleen van het publiek komen. Ook de voorzieningen kunnen hun best doen om verschillende groepen te bedienen. 'Het cultuuraanbod moet beter afgestemd worden op de inwoners van de stad', zo licht Kaya toe.

In een multiculturele stad als Rotterdam bereik je op die manier vanzelf ook het publiek met een multiculturele achtergrond. Maar cultuur heeft niet alleen een functie op zich, ze kan ook ingezet worden om andere ontwikkelingen te bewerkstelligen.

Naast het sociale investeringsplan en het 'PACT op Zuid' noemt Kaya het project 'Music Matters'. Hierbij dient muziek als ontmoetingsplaats voor jongeren met verschillende achtergronden. 'Cultuur is alom aanwezig in de stad, en moet voor ontmoetingen tussen verschillende mensen en culturen zorgen', zegt Kaya. In dit verband ziet hij ook veel mogelijkheden voor het Huis voor de Culturele Dialoog. 'Door het organiseren van

André Nuchelmans

is redacteur van *Boekman* en
stafmedewerker van de Boekman-
stichting

activiteiten waarbij aan de hand van een bepaald thema de cultuur van verschillende groepen onder de aandacht wordt gebracht, leren mensen elkaars achtergrond beter kennen en kunnen mensen hun cultuur aan elkaar laten zien. Cultuur is het middel om de ontmoeting tussen verschillende culturen mogelijk te maken.’ Zijn rol is vooral om die ontmoetingen op lokaal niveau een zetje te geven, door dingen aan te bieden.

Papiamentse opera

Als voorbeeld noemt Kaya het project van de Antilliaanse sopraan Tania Kross. Zij werkt momenteel aan een opera in het Papiaments. ‘Daar komt een heel ander publiek op af dan op *Die Zauberflöte* in de Rotterdamse Schouwburg. Van belang is dat het het publiek raakt, waardoor het op het idee kan komen ook eens naar een andere opera te gaan. Veel heeft te maken met de vraag of mensen zich op hun gemak voelen. Is dubbele identiteit dan een probleem? Van belang is dat alle bevolkingsgroepen meedoen; of je een dubbele, driedubbele of enkelvoudige identiteit hebt, maakt niet uit.’

Kaya ziet de stad als een grote emancipatiemachine. Veel mensen stromen op een laag niveau de stad in en stromen op een hoger niveau weer uit. Dit zorgt zijns inziens voor een allochtone middenklasse. Parallel met die sociale en economische groei, neemt ook de cultuurbehoefte van deze groep toe. ‘Het is de taak van de stad om met dit soort veranderingen mee te bewegen’, legt Kaya uit. ‘Vooral jongeren-cultuur is erg dynamisch.’

Rotterdam is de enige stad in Nederland die niet vergrijsd, maar juist verjongt. Daarbij heeft zestig procent van die jongeren een multiculturele achtergrond. De ‘witte’ jongeren komen wel aan hun trekken met het huidige cultuuraanbod, maar voor de jongeren met een multiculturele achtergrond ligt dat anders. Vandaar dat Kaya vijftien miljoen euro heeft

uitgetrokken voor *urban culture*. Het is niet de bedoeling dat het geld geïnvesteerd wordt in allerlei reeds bestaande podia en initiatieven. Kaya wil dat de initiatieven vooral van de jongeren zelf komen.

De dubbele culturele achtergrond die Kaya zelf heeft, ziet hij als een voordeel in zijn functie. ‘Als ik iets zeg op dat vlak, zijn mensen toch eerder geneigd erover na te denken. Bovendien kan ik beter inschatten wat er leeft onder de multiculturele bevolking en krijg ik mensen eerder mee. Het is voor mij gemakkelijker om dingen bespreekbaar te maken, doordat ze zich bij mij toch meer op hun gemak voelen. Ook gevoelige onderwerpen kan ik hierdoor bespreekbaar maken.’

Met een cultuurbegroting van negentig miljoen euro kan Rotterdam zich met Amsterdam meten. Maar waar Amsterdam bekendstaat als de stad die vaak ‘nee’ zegt tegen nieuwe initiatieven, presenteert Rotterdam zich als de stad van de onbegrensde mogelijkheden. ‘Rotterdam heeft ondanks de aanwezige hoogwaardige culturele infrastructuur een underdogpositie tegenover Amsterdam. Daar moeten we ons voordeel mee doen.’

Gezocht: Marokkaanse vertellers

Mohammed Benzakour

Het zijn dulle jaren. Vooral wanneer de politiek correcte gemeente (let wel: correct is ingewisseld voor incorrect en vice versa) het weer es op z’n heupen krijgt en de Marokkaan bij de haren de integratiemolen in sleurt (met averechts effect uiteraard, want de enige succesvolle integratie heet ‘uittegratie’, maar dat leg ik een andere keer uit). De Marokkaan moet en zal in-te-gre-ren. Linksom of rechtsom. Hij moet partij kiezen. Hij moet met de billen bloot (in bepaalde kringen nogal letterlijk). Hij moet de vuile was buiten durven hangen. De hand in eigen boezem steken. Die hand vooral ook geven in plaats van weigeren. Meedoen aan de Staatsloterij en het liefst ook carnaval. Hij moet stemmen, fietsen en aap-noot-mies kunnen opdreunen. En sinds professor Van Oostrom moet hij ook met de hand op de borst het Wilhelmus kunnen kwinkelen. Tegelijk moet hij zich zo stil en onopvallend mogelijk bewegen, wat neerkomt op: niet te veel bidden en geen lange jurken dragen. Enfin: de Marokkaan moet veel en mag weinig. Want dat is goed – voor wie precies, moet nog blijken.

Maar: dat de Marokkaan misschien ook uit *zichzelf* iets goed kan (zonder dat hare excellentie van Vreemdelingenzaken dat op commandotoon het land in brult), komt bij weinigen op.

Nu, wat kan de Marokkaan dan goed? Laten we het vrolijk houden en zeggen: lullen en hollen. De Marokkaan kan lullen en hollen als de beste. Dit zeg ik niet zomaar, dit is cognitieve kennis gebaseerd op de praktijk. En wel een praktijk die mij persoonlijk bijzonder nabij is, wat u niet zal verbazen.

Laten we beginnen met ‘hollen’. Hollen zit de Marokkaan in de genen. Dit omdat hij al sinds eeuwen op ieder onbewaakt moment op de vlucht moet kunnen slaan. In zijn harde, tribale woestijncultuurtje is hij permanent omgeven door gevaren, Deze gevaren kunnen variëren van een plotseling opstekende zandstorm tot een door een vleermuis gebeten dulle hond. Van een bedrogen echtgenoot met zwaaiende dolk tot rondkrioelend geboefte (goed kunnen hollen geldt natuurlijk ook de dief). Daarom, van oudsher moet de Marokkaan overleven, en overleven betekent in velerlei opzichten: beschikken over een paar goede poten onder de romp.

Hoe zonde is het dan dat Nederland van deze godgegeven gave zo weinig gebruikmaakt. Waarom wordt de Marokkaan niet massaal ingezet in trajecten waar hard kunnen draven tot aanbeveling strekt? Zoals de atletieksporten, expressepakket-bezorging, het wijkagentschap, het beveiligingswezen, het kustwachterschap en zo meer. Enfin. Dit is een artistiek magazine, en helaas valt een goede benenwagen enigszins buiten de